

ERFGOED - Rosenburgh: van buitenplaats tot kinderboerderij

Park Rosenburgh is bekend terrein voor praktisch iedere Voorschotenaar. Het is een favoriete plek voor wandelaars, al dan niet met hond en je vindt er de begraafplaats en de kinderboerderij. Kippen, pauwen en een enkel varken scharrelen tussen wat op bouwafval lijkt en de vraag dringt zich onwillekeurig op of dat afkomstig is van het oude kasteel.

door: Jane Koopstra

Want ooit stond hier op deze plek een echt kasteel, een burcht, rond 1280 als leen-

goed gesticht door Jacob van Wassenaar; Het waren roerige tijden en de kern zal een hoge versterkte toren geweest zijn met weinig vensters en dikke muren, aangevuld met een aantal bijgebouwen.

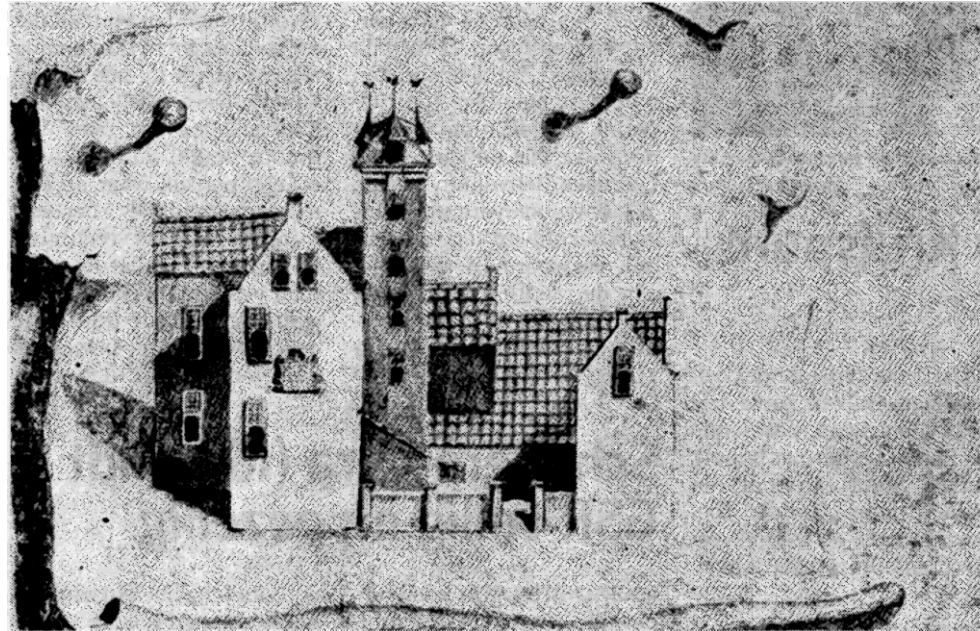
Driemaal beschadigd, tweemaal weer opgebouwd

Het kasteel Rosenburgh is tijdens zijn bestaan driemaal zwaar beschadigd/vernield en tot tweemaal toe

weer opgebouwd. De eerste beproeving kwam in 1351 als gevolg van de Hoekse en Kabeljauwse twisten. Rond de opvolging van de kinderloze Graaf Willem IV ontstond een machtsstrijd tussen diens zuster Margaretha van Henegouwen en haar zoon Willem

ROSENBURGH ISTIJDENS ZIJN BESTAAN DRIEMAAL ZWAAR BESCHADIGD

V. De Kabeljauwen steunde Willem en de Hoeken, waaronder de Van Wassenaars, Margaretha van Henegouwen. Dat kwam hen duur te staan. In 1351 werd het kasteel Rosenburgh vele weken belegerd maar inname lukte uiteindelijk niet. Ondanks de inzet van een "blijde", die stenen over de muur katapulteerde, een "evenhooge", een verplaatsbare vierkante toren, van waaruit manschappen over de muur konden klimmen, en een "mol" (een muurbreker) en tenslotte ook nog donderbussen en het hier voor het eerst gebruikte kruut om de boel plat te branden, hielden de ongeveer 1,90 meter dikke muren stand in de strijd. Willem gaf tenslotte

Het kasteel Rosenburgh zoals dat er destijds heeft uitgezien. Jane Koopstra dook in de archieven en vond deze tekening met bijschrift 'H. van der A, 1706'

foto: Jane Koopstra

opdracht het materieel te verslepen naar het volgende te belegeren Hoekse kasteel, Polanen. In 1354 sloten moeder en zoon vrede zodat de Hoekse edelen uit ballingschap konden terugkeren. De Hoekse en Kabeljauwse twisten duurden uiteindelijk nog tot 1490, maar voor zover bekend is het kasteel Rosenburgh toen niet meer belegerd

Tijdens het beleg van Leiden, in 1574, is het kasteel

opnieuw vernield. Pas in 1617 is er sprake van nieuwbouw op de oude fundamenteën.

Diverse eigenaren volgden elkaar op totdat er in 1707

weer een Van Wassenaar eigenaar van het kasteel werd, Jan Gerrit van Wassenaar, de broer van Arent van Duivenvoorde die was gehuwd met Maria Jacoba van Liere.

Jane Koopstra schreef o.a. 'Sporen in het landschap', 'Een speurtocht naar oude buitens in het gebied van Voorschoten', zij is (mede)auteur van publicaties van Museum Voorschoten o.m. over de Zilverfabriek Begeer, ze werkte mee aan de Kadernota Erfgoed 2013-2017, is lid van Lokaal Erfgoed Platform en van de Vereniging tot Behoud van Oud, Groen en Leefbaar Voorschoten.

Deze Jan Gerrit van Wassenaar besloot in 1721 een prachtig huis met bijbehorende tuin te laten bouwen naar een ontwerp van de bekende architect Daniël Marot. Hij overleed echter in 1723 en ook zijn enige zoon en erfgenaam stierf op jonge leeftijd in 1728.

Het huis werd in 1729 afgebroken

De weduwe van Arent van Duivenvoorde, Anna Margaretha van Bentinck werd via vererving eigenaar van een deel van de buitenplaats (volgens de transportregisters kocht ze in 1736 de andere helft van een mede-erfgenaam uit de familie Van Liere) en liet het praktisch nieuwe huis in 1729 afbreken en verkocht het puin. Slechts een enkel bijgebouw bleef hierbij gespaard.

Structuren oude landgoed

Wat heden ten dage nog rest is het park Rosenburgh waarin de structuren van het oude landgoed nog goed te herkennen zijn. De omgrachting bakent het gebied af en het is omzoomd door essen en elzen geriefhout. Aan de westzijde bij het spoor zijn nog resten te herkennen van een halfronde vijver die de afronding vormde van de zichtas. Een uiteraard is er nog de Rosenburgherlaan, de oude oprit naar de buitenplaats. Het Theehuis Jansland is wellicht het koetshuis van de buitenplaats dat hoorde bij een van de door Mevrouw Bentinck gespaarde gebouwen.